

Warszawa, dnia 31 stycznia 1931 r.

WARSZAWSKI

DZIENNIK WOJEWÓDZKI

DLA OBSZARU m. st. WARSZAWY

Nr. 4.

Numer specjalny—zawierający:

**INSTRUKCJĘ BIUROWĄ
dla Komisarjatu Rządu
m. st. Warszawy**

WARSZAWSKI

DZIENNIK WOJEWÓDZKI

DLA OBSZARU m. st. WARSZAWY

Nr. 4.

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY

Publikacje Komisarza Rządu m. st. Warszawy i organów podległych.

Poz. 13. Zarządzenie Komisarza Rządu m. st. Warszawy z dn. 24 stycznia 1931 r. w sprawie instrukcji biurowej dla Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy.

DZIAŁ URZĘDOWY

13.

ZARZĄDZENIE

Komisarza Rządu m. st. Warszawy
z dn. 24 stycznia 1931 r. w sprawie instrukcji biurowej
dla Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy.

Na zasadzie art. 30 p. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r.

o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) wydaję instrukcję biurową dla Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy.

Komisarz Rządu

w z. (—) Olpiński
Vice-Komisarz Rządu.

INSTRUKCJA BIUROWA DLA KOMISARJATU RZĄDU m. st. WARSZAWY

TREŚĆ:

I. Postanowienia ogólne (§§ 1—3)	2	6. Przepisywanie i podpisywanie pism (§ 42)	5
II. Przepisy kancelaryjne (§§ 4—57)	2	7. Wysyłanie pism (§ 43)	6
A. Kancelaria ogólna (§§ 5—18)	2	8. Przechowywanie akt (§§ 44—45)	6
1. Zakres działania kancelarii ogólnej (§§ 5—6)	2	A) akta terminowe (§ 44)	6
2. Przyjmowanie akt (§§ 7—10)	2	B) akta ostatecznie załatwione (§ 45)	6
3. Rozdział akt (§ 11)	3	C. Postępowanie ze specjalnymi kategorjami akt (§§ 46—57)	6
4. Doręczanie akt (§§ 12—15)	3	III. Przepisy referendarskie (§§ 58—67)	7
5. Wysyłanie pism (§ 16)	3	1. Organizacja (§§ 58—59)	7
6. Sprawy kompetencyjne (§ 17)	3	2. Załatwianie spraw (§§ 60—61)	8
7. Archiwum (§ 18)	3	3. Zewnętrzne formy pisemnych załatwień (§§ 62—66)	8
B. Kancelaria wydziałowa (§§ 19—45)	3	4. Uproszczenie pracy (§ 67)	9
1. Zakres działania (§§ 19—20)	3	IV. Informowanie stron (§§ 68—69)	9
2. Przyjmowanie akt (§§ 21—27)	4	V. Kontrola (§§ 70—76)	10
3. Rozdział akt (§§ 28—29)	4	1. Kontrola faktyczna (§ 70)	10
4. Doręczanie i przegląd akt (§§ 30—37)	5	2. Wykazy czynności i zaległości (§§ 71—76)	10
5. Łączenie i rejestrowanie akt (§§ 38—41)	5	VI. Postanowienia końcowe (§ 77)	10

I. Postanowienia ogólne

§ 1.

Praca biurowa Komisarjatu Rządu dzieli się na:

A) kancelaryjną, obejmującą postępowanie z aktami,

B) referendarską, obejmującą załatwienie spraw pod względem rzeczowym.

§ 2.

Podstawą organizacji pracy biurowej jest rzeczowy podział czynności, stanowiący integralną część statutu organizacyjnego Komisarjatu Rządu. Na podziale czynności opiera się ściśle podział rzeczowy akt dla celów rejestracyjno - kancelaryjnych.

§ 3.

Wszyscy urzędnicy Komisarjatu Rządu obowiązani są kierować się w pracy biurowej następującymi zasadami ogólnymi:

1) ściśle przestrzeganie podziału czynności i podziału akt jest podstawowym warunkiem sprawności urzędowania;

2) szybkie załatwienie sprawy jest równie ważne, jak załatwienie jej w sposób właściwy pod względem rzeczowym;

3) każdy pracownik ponosi całkowitą i osobistą odpowiedzialność za należyte spełnianie poruczonych mu czynności a obowiązkiem wszystkich urzędników jest stała i harmonijna współpraca w kierunku spełniania tych czynności w sposób możliwie najsprawniejszy, najoszczędniejszy i najsukcesowniejszy a zgodny z interesem służby, z obowiązującymi przepisami i z poleceniami przełożonych;

4) celowa organizacja pracy na swoim odcinku, systematyczność i porządek da możliwość każdemu pracownikowi należytego wywiązania się z ciążących na nim obowiązków.

II. Przepisy kancelaryjne

§ 4.

Prace kancelaryjne Komisarjatu Rządu wykonywane są:

a) kancelarja ogólna, obejmująca biuro informacyjne - podawcze, sprawy kompetencyjne i archiwum;

b) kancelarie wydziałowe.

A. KANCELARJA OGÓLNA.

1. ZAKRES DZIAŁANIA KANCELARJI OGÓLNEJ.

§ 5.

Kancelarią ogólną jest ta komórka organizacyjna, która spełnia centralnie dla całego Komisarjatu Rządu następujące czynności:

a) przyjmuje, rozdziela i doręcza otrzymane z zewnątrz pisma,

b) wysyła załatwienie nazewnątrz,

c) prowadzi archiwum akt ostatecznie załatwionych Komisarjatu Rządu i Starostw Grodzkich.

§ 6.

Do spełniania powyższych czynności, niezależnie od innych, przewidzianych w statucie organizacyjnym lub w niniejszej instrukcji, powołany jest kierownik kancelarii ogólnej, któremu przydzielani są do pomocy urzędnicy kancelaryjni oraz niżsi funkcjonariusze.

Zakres odpowiedzialności kierownika kancelarii ustalony jest w statucie organizacyjnym.

2. PRZYJMOWANIE AKT.

§ 7.

Wszelką wpływającą do Komisarjatu Rządu korespondencję przyjmuje biuro informacyjno - podawcze.

Bezpośrednio przez kancelarie wydziałowe mogą być przyjmowane podania, składane osobiście przez interesantów oraz stale powtarzająca się korespon-

dencja o jednym typie, względnie z jednego i tego samego urzędu (np. sprawy wojskowe z P. K. U., sprawy prasowe i t. p.), jak również korespondencja adresowana bezpośrednio do wydziałów.

Przyjmowanie pism poza urzędem może się odbywać tylko na wyznaczonych punktach wymiany korespondencji.

§ 8.

Przyjmując podanie od interesanta należy zbadać czy:

a) odpowiada ono wymogom art. 16 rozp. Prez. Rzplitej o postępowaniu administracyjnym, t. j. czy zawiera: wskazanie władzy do której jest skierowane, wskazanie zarządzenia lub orzeczenia, którego wydania lub uchylecia petent się domaga, datę, podpis i adres petenta;

b) są dołączone wskazane w podaniu względnie wymagane załączniki;

c) podanie nie dotyczy kilku spraw, z których każda wymaga oddzielnego załatwienia (art. 17 rozp. Prez. Rzplitej o postępowaniu administracyjnym);

d) podanie jest zaopatrzone w opłatę stemplową. W razie stwierdzenia braków urzędnik biura informacyjno - podawczego uczyni o tem odpowiednią adnotację na akcie.

Na żądanie interesanta należy potwierdzić odbiór podania (wzór Nr. 1).

§ 9.

Urzędnik biura informacyjno-podawczego otwiera wszystkie pisma, które wpłynęły do Komisarjatu Rządu za wyjątkiem:

a) korespondencji, oznaczonej jako poufna i tajna,

b) korespondencji, adresowanej imiennie lub do rąk własnych Komisarza Rządu, Wicekomisarza Rządu i Naczelników Wydziałów,

c) pism z Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw, Prokuratury Generalnej i Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

Jednocześnie sprawdza on, czy zawartość kopert odpowiada podanym na nich liczbom i czy do pism są dołączone wymienione załączniki oraz kasije znaczki stemplowe w sposób, przewidziany odnośnymi przepisami.

Jeżeli nazwisko lub adres nadawcy względnie data pism nie jest w niem podana, wówczas dołącza się do pisma kopertę w której je otrzymano. Koperty dołącza się również do wszystkich odwołań i sprzeciwów.

§ 10.

Po otwarciu poczty urzędnik biura informacyjno-podawczego odciska na piśmie pieczęć wpływu (wzór Nr. 2). Pieczęć tą należy odcisnąć albo pod treścią z lewej strony albo na stronie następnej w lewym rogu tak, aby mogła być wykorzystana jako pieczęć nagłówkowa przy załatwianiu odręcznym.

W pieczęci wpływu należy uwidocznąć ilość otrzymanych przy piśmie załączników a ewentualnie ich brak odnotować na akcie.

Za załącznik uważa się każdy luźny odcinek papieru stanowiący organiczną całość. Dokumenty, książki i broszury liczy się jako pojedyncze załączniki.

Na depeszach odnotowuje się prócz tego godzinę i minutę odbioru.

3. ROZDZIAŁ AKT.

§ 11.

Po skutecznieniu czynności, przewidzianych w §§ 7 — 10, urzędnik biura informacyjno - podawczego dzieli wpływy na wydziały, opierając się ściśle na szczegółowym podziale czynności Komisarjatu Rządu, przyczem układa te wpływy bez adnotacji przydziałowych do osobnych dla każdego wydziału teczek. Jeżeli sprawa dotyczy kilku wydziałów, przesyła on ją kierownikowi kancelarii ogólnej (§ 12) celem przedłożenia Wicekomisarzowi Rządu, który przydziela podstawowemu (najwłaściwшему) wydziałowi, notując jednocześnie inne wydziały, w porozumieniu z którymi dana sprawa powinna być załatwiona.

4. DORECZANIE AKT.

§ 12.

Dwa razy dziennie, o oznaczonej przez Komisarza Rządu godzinie, przesyła biuro informacyjno-podawcze teczkę z wpływami poszczególnym wydziałom. Równocześnie przesyła kierownikowi kancelarii wydziału ogólnego w oddzielnej teczce wpływy nierozpieczętowane (§ 9) oraz wszystkie nadesłane ponaglenia jak również i pisma, co do przydziału których ma wątpliwości.

§ 13.

Pisma i depesze obowiązane jest biuro informacyjno - podawcze doręczyć niezwłocznie po otrzymaniu w specjalnej teczce koloru czerwonego.

§ 14.

Kierownik kancelarii wydziału ogólnego otwiera otrzymane z biura informacyjno-podawczego wpływy (§ 12) — za wyjątkiem korespondencji poufnej i tajnej

oraz adresowanej imiennie lub do rąk własnych Komisarza Rządu i Wicekomisarza Rządu — przestrzegając trybu postępowania, ustalonego w §§ 9 — 10, a następnie dzieli wpływy na wydziały w/g. szczegółowego podziału czynności Komisarjatu Rządu, przyczem układa te wpływy bez adnotacji przydziałowych do osobnych dla każdego wydziału teczek. Po skutecznieniu powyższych czynności, kierownik kancelarii wydziału ogólnego rejestruje wpływy w specjalnej ewidencji (wzór Nr. 3), umieszcza korespondencję nierozpieczętowaną oraz sprawy dotyczące kilku wydziałów w specjalnej teczce i wszystkie teczki, zawierające cały wpływ, przedkłada o oznaczonej godzinie Wicekomisarzowi Rządu. Pisma adresowane imiennie lub do rąk własnych Komisarza Rządu należy niezwłocznie oddać sekretarzowi.

§ 15.

Po otrzymaniu wpływów od Wicekomisarza Rządu, kierownik kancelarii wydziału ogólnego odnotowuje w ewidencji (wzór Nr. 3) przydział poszczególnych spraw i odsyła je wydziałom, znajdującym się w gmachu Ratusza bezpośrednio, a pozostałym za pośrednictwem biura informacyjno-podawczego.

5. WYSYLANIE PISM.

§ 16.

Otrzymane w ciągu dnia z poszczególnych wydziałów czystopisy względnie załatwienia odręczne, rozdzielone według adresów w szafce ekspedycyjnej, muszą być wysyłane przez biuro informacyjno-podawcze tego samego dnia.

Wysyłane pisma zapisuje urzędnik biura informacyjno - podawczego do książki wysyłek (wzór Nr. 4), osobno pisma oddawane na pocztę, osobno doręczane na miejscu.

6. SPRAWY KOMPETENCYJNE.

§ 17.

Kancelaria ogólna skierowuje bezpośrednio do właściwych władz i urzędów całą korespondencję mylnie nadesłaną do Komisarjatu Rządu, przesyłając jednocześnie adresatowi specjalne zawiadomienie (wzór Nr. 5).

7. ARCHIWUM.

§ 18.

Sposób przechowywania akt w archiwum unormują specjalne przepisy.

B. KANCELARJE WYDZIAŁOWE.

1. ZAKRES DZIAŁANIA.

§ 19.

Kancelarią wydziałową jest ta komórka organizacyjna, która spełnia centralnie dla całego wydziału następujące czynności:

- a) przyjmuje, rozdziela i doręcza otrzymane z kancelarii ogólnej i z zewnątrz pisma,
- b) sporządza czystopisy załatwień bruljonowych,
- c) przesyła załatwienia do kancelarii ogólnej.

§ 20.

Do spełniania powyższych czynności, niezależnie od innych, przewidzianych w niniejszej instrukcji względnie które mu zostaną poruczone przez naczelnika wydziału, powołany jest kierownik kancelarii, któremu są przydzielani do pomocy urzędnicy kancelaryjni.

Kierownik kancelarii jest odpowiedzialny:

a) za ścisłe przestrzeganie przepisów o biurowości oraz informowanie naczelnika wydziału o brakach dostrzeżonych w tym względzie w poszczególnych referatach,

b) za przestrzeganie zasady oszczędności oraz inicjatywę co do wprowadzenia możliwych uproszczeń biurowości,

c) za zarządzenia mające na celu ochronę tajności i poufności spraw.

2. PRZYJMOWANIE AKT.

§ 21.

Wszelką, wpływającą do wydziału korespondencję, przyjmuje kierownik kancelarii.

Bezpośrednio przez referentów przyjmowane są tylko podania, składane osobiście przez interesantów, które

a) mogą być odręcznie załatwione,

b) wymagają szczegółowych merytorycznych wyjaśnień.

Przyjmowanie korespondencji poza urzędem jest wzbronione.

§ 22.

Przyjmując podanie od interesanta, należy zbadać, czy:

a) odpowiada ono wymogom art. 16 rozp. Prez. Rzplitej o postępowaniu administracyjnym, t. j., czy zawiera:

wskazanie władzy, do której jest skierowane, wskazanie zarządzenia lub orzeczenia, którego wydania albo uchylecia petent się domaga, datę, podpis i adres petenta;

b) są dołączone wskazane w podaniu, względnie wymagane załączniki;

c) podanie nie dotyczy kilku spraw, z których każda wymaga oddzielnego załatwienia (art. 17 rozp. Prez. Rzplitej o postępowaniu administracyjnym);

d) podanie jest zaopatrzone w opłatę stemplową.

W razie stwierdzenia braków, kierownik kancelarii wzywa interesanta do usunięcia ich w określonym terminie, uprzedzając go o skutkach niezastosowania się do wezwania (art. 16 ust. 3 i 4 oraz art. 17 rozp. Prez. Rzplitej o postępowaniu administracyjnym oraz art. 152 ustawy o opłatach stemplowych) i uczyni o tem odpowiednią adnotację na akcie.

Na żądanie interesanta, kierownik kancelarii obowiązany jest potwierdzić odbiór podania (wzór Nr. 1).

§ 23.

O ile specjalne przepisy i rodzaj sprawy nie stają temu na przeszkodzie kierownik kancelarii przyjmuje zgłoszone ustnie podanie do protokołu.

§ 24.

Kierownik kancelarii otwiera wszystkie pisma, które wpłynęły do wydziału, za wyjątkiem:

a) korespondencji, oznaczonej jako poufna i tajna,

b) korespondencji, adresowanej imiennie lub do rąk własnych naczelnika wydziału.

Jednocześnie sprawdza on, czy zawartość kopert odpowiada podanym na nich liczbom i czy do pism są dołączone wymienione załączniki oraz kasuje znaczki stemplowe w sposób przewidziany odnośnymi przepisami.

Jeżeli nazwisko lub adres nadawcy względnie data pisma nie jest w niem podana, wówczas dołącza się do pisma kopertę, w której je otrzymano. Koperty dołącza się również do wszystkich odwołań i sprzeciwów.

Pisma mylnie do wydziałów skierowane kierownik kancelarii niezwłocznie odsyła odręcznie pod właściwym adresem.

§ 25.

Na wszystkich pismach, które wpłynęły bezpośrednio do wydziału z ominięciem biura informacyjno - podawczego, kierownik kancelarii odciska pieczęć wpływu (wzór Nr. 2). Pieczęć tą należy odcisnąć albo pod treścią z lewej strony, albo na stronie następnej w lewym rogu tak, aby mogła być wykorzystana jako pieczęć nagłówkowa przy załatwianiu odręcznie.

W pieczęci wpływu należy uwidocznąć ilość otrzymanych przy piśmie załączników, a ewentualny ich brak odnotować na akcie.

Za załącznik uważa się każdy luźny odcinek papieru, stanowiący organiczną całość. Dokumenty, książki i broszury liczy się jako pojedyncze załączniki.

Na każdej depeszy należy odnotować godzinę i minutę odbioru, niezależnie od pieczęci wpływu.

§ 26.

Podania przyjęte bezpośrednio przez referentów, winny być ostemplowane pieczęcią wpływu w dniu otrzymania, po godzinach przyjęć interesantów.

§ 27.

Na pismach, do których dołączone są papiery wartościowe, depozyty lub dowody rzeczowe, kierownik kancelarii odciska obok pieczęci wpływu pieczęć depozytową (wzór Nr. 6) zapisując depozyt względnie dowód niezwłocznie do książki depozytów (wzór Nr. 7) i wypełniając rubryki pieczęci.

Dowody rzeczowe pozostają w przechowaniu kierownika kancelarii, postępowanie z papierami wartościowymi i depozytami regulują przepisy rachunkowo - kasowe.

3. ROZDZIAŁ AKT.

§ 28.

Po skutecznieniu czynności, przewidzianych w §§ 21—27 kierownik kancelarii dzieli wpływy na oddziały, opierając się ściśle na szczegółowym podziale czynności Komisarjatu Rządu, przyczem układa te wpływy bez adnotacji przydziałowych do osobnych dla każdego oddziału teczek. Jeżeli sprawa, dotyczy kilku oddziałów, kierownik kancelarii przekłada ją naczelnikowi wydziału (§ 30), który przydziela podstawowemu (najwłaściwшему) oddziałowi, notując jednocześnie inne oddziały, w porozumieniu z którymi dana sprawa powinna być załatwiona.

§ 29.

Przed oddaniem teczek, kierownik kancelarii oblicza ilość spraw, przydzielonych każdemu oddziałowi i wpisuje dane cyfrowe do wykazu wpływów (wzór Nr. 8).

4. DORECZANIE I PRZEGLĄD AKT.

§ 30.

Dwa razy dziennie o oznaczonej przez Komisarza Rządu godzinie, przedkłada kierownik kancelarii teczkę z wpływami naczelnikowi wydziału; równocześnie przedkłada w oddzielnej teczce wpływy nierozpieczętowane (§ 24), pisma dotyczące kilku oddziałów (§ 28) i pisma, co do przydziału których ma wątpliwości.

§ 31.

Pisma pilne i depesze obowiązany jest kierownik kancelarii przedłożyć Naczelnikowi Wydziału niezwłocznie po otrzymaniu w specjalnej teczce koloru czerwonego.

§ 32.

Naczelnik wydziału otwiera przedłożone mu pisma nierozpieczętowane, oznacza ich przydział i przesyła je — prócz spraw tajnych — kierownikowi kancelarii dla odcisnięcia pieczęci wpływu, odnotowania w wykazie wpływów i odesłania właściwym kierownikom oddziałów.

Pozostałe teczkę z wpływami, naczelnik wydziału po przejrzaniu, ewentualnem skorygowaniu przydziału i poczynieniu swych uwag na aktach, odsyła bezpośrednio właściwym kierownikom oddziałów.

§ 33.

Otrzymawszy wpływy, kierownik oddziału przegląda je, dzieli z kolei między poszczególne referaty, opierając się ściśle na szczegółowym podziale czynności Komisarjatu Rządu, przyczem wkłada te wpływy do osobnych dla każdego referatu teczek.

Przed oddaniem teczek, kierownik oddziału oblicza ilość spraw, przydzielonych do każdego referatu, wpisując dane cyfrowe do wykazu wpływów (wzór Nr. 8) z uwzględnieniem zmian w rubryce 1-ej.

§ 34.

Podział wpływów, przewidziany w § 33, musi być zastosowany również i przez referentów, o ile mają oni sobie przydzielonych pomocników; podział ten winien się opierać ściśle na ustalonym podziale pracy w poszczególnym referacie.

§ 35.

Obowiązkiem każdego kierownika oddziału (referenta) jest bezzwłocznie zwrócić niewłaściwie przydzielone mu akta kierownikowi kancelarii (kierownikowi oddziału) dla sprostowania przydziału w wykazie wpływów i przedzielenia właściwemu oddziałowi (referatowi).

Wszelkie wątpliwości co do przydziału rozstrzyga naczelnik wydziału.

§ 36.

Przegląd wpływów, tak przez naczelnika wydziału jak i przez kierowników oddziałów (referentów) powinien się odbywać natychmiast po otrzyma-

niu teczek z wpływami i inne zajęcia służbowe nie powinny go przerywać. W razie zachodzącej przeszkody przegląd ten należy zlecić zastępcy.

§ 37.

Każdy urzędnik obowiązany jest poinformować swego bezpośredniego przełożonego o ważniejszych pismach otrzymanych w czasie nieobecności tego ostatniego.

5. ŁĄCZENIE I REJESTROWANIE AKT.

§ 38.

Niezwłocznie po otrzymaniu wpływów, referent (pomocnik) segreguje je na dwie grupy:

a) korespondencję, która jest odpowiedzią na pisma Komisarjatu Rządu, względnie dotyczy spraw, znajdujących się już w urzędzie,

b) korespondencję w sprawach nowych.

Do pism pierwszej grupy dołącza akta poprzednie, pisma zaś drugiej grupy rejestruje.

§ 39.

Do rejestracji spraw służą:

a) rejestry specjalne, t. j. ewidencje porządkowe, prowadzone w referatach dla poszczególnych spraw typowych,

b) kontrolki alfabetyczne (wzór Nr. 9),

c) spisy spraw (wzór Nr. 10),

d) teczkę ponumerowaną, ujętą w ewidencję.

O zastosowaniu do poszczególnych kategorii spraw jednego z powyższych sposobów rejestracji decyduje naczelnik wydziału, po uprzednim porozumieniu się z Inspektorem Wojewódzkim.

§ 40.

Każda sprawa rejestruje się tylko raz wtedy, gdy wpływa do Komisarjatu Rządu, jako sprawa nowa i aż do czasu jej ostatecznego załatwienia posiada jeden i ten sam numer; fragmentarycznych załatwień spraw nie rejestruje się.

§ 41.

Po dołączeniu akt poprzednich, względnie zarejestrowaniu referent (pomocnik) oznacza na pieczęci wpływu numer sprawy, który składa się ze znaku referatu, cyfry arabskiej, oznaczającej grupę spraw w referacie oraz liczby porządkowej poszczególnej ewidencji rejestracyjnej (Np. OI I 2/4, BW II 4/26, poczem przystępuje do merytorycznego załatwiania spraw. Sposób załatwiania spraw normują przepisy referendarskie.

6. PRZEPISYWANIE I PODPISYWANIE PISM.

§ 42.

Załatwienia bruljonowe referent oddaje do przepisania na maszynie.

Maszynistka obowiązana jest przepisać referat starannie ściśle według bruljonu, a ewentualne zmiany w treści pisma może czynić tylko w porozumieniu z właściwym referentem.

Jeżeli bruljon załatwienia jest trudny do przeczytania, bądź to z powodu nieczytelnego charakteru pisma, bądź też z powodu licznych poprawek, uzupełnień i t. p., wówczas należy pozostawić przy akcji kopję czystopisu.

Przepisując referat maszynistka nie stawia daty pisma. Poniżej podpisu ręcznego wypisuje ona, zgodnie z bruljonem, nazwisko podpisującego i jego charakter służbowy.

Wszystkie pisma, które podpisuje Komisarz Rządu i w jego zastępstwie Wicekomisarz Rządu, muszą być przepisywane na papierze z wydrukowanym nagłówkiem: „Komisarz Rządu m. st. Warszawy”.

Po przepisaniu maszynistka sprawdza czystopis z bruljonem i przedkłada następnie akta — czystopis wraz z załącznikami na wierzchu, referat oraz pozostałe akta pod spodem — o oznaczonej godzinie naczelnikowi wydziału, względnie upoważnionym kierownikom oddziałów i referentom do podpisu.

Podpisujący wstawia równocześnie datę na czystospisie i na bruljonie, poczem odsyła akta do urzędnika załatwiającego sprawę, który oddaje czystopis kierownikowi kancelarii do wysłania.

7. WYSYŁANIE PISM.

§ 43.

W ciągu dnia podpisane czystopisy względnie załatwienia odręczne przesyłane są przez kierownika kancelarii tego samego dnia o określonej przez Komisarza Rządu godzinie do kancelarii ogólnej.

Pisma pilne wysyłane na zewnątrz, które muszą być niezwłocznie doręczone adresatowi, należy ekspedjować nie przez kancelarię ogólną, lecz bezpośrednio przez gońca, przydzielonego do wydziału. Wysyłając pisma kierownik kancelarii bada, czy dołączone są do pisma wykazane w niem załączniki.

8. PRZECHOWYWANIE AKT.

a) Akta terminowe.

§ 44.

Sprawy, które w tymczasowym załatwieniu wychodzą z urzędu i mają wrócić w oznaczonym terminie, przechowuje referent w oddzielnym miejscu w t. zw. terminatce.

Układ terminatki jest z reguły dekadowy, może być jednak również inny np. z podziałem na krótsze okresy czasu, według przedmiotu, według numerów pozycji właściwych rejestrów porządkowych i t. p. — zależnie od ilości, rodzaju, a nawet okresowego nasilenia spraw. Wyznaczać terminy na odpowiedź należy zasadniczo dekadami.

Sprawy wychodzące nazewnątrz odręcznie z wyznaczonym terminem zapisuje się w terminarzu (wzór Nr. 11) ewentualnie — jeśli to jest dogodniejsze — pozostawia się w terminatce kartkę zastępczą (wzór Nr. 12).

Jeżeli w oznaczonym terminie odpowiedź nie nadejdzie, wówczas referent wysyła przynaglenie (wzór Nr. 13), wyznaczając nowy termin. Jeżeli i ten termin nie zostanie dotrzymany, wówczas wysyła się drugie przynaglenie (wzór Nr. 14). Po dwukrotnym bezskutecznym przynagleniu należy sprawę przedstawić do decyzji naczelnika wydziału.

Do przynagłania władz i urzędów równorzędnych używa się wzoru Nr. 15.

b) Akta ostatecznie załatwione.

§ 45.

Akta spraw ostatecznie załatwionych układa referent na oddzielnej półce w porządku chronologicznym ich numerów, przestrzegając przytem podziału rzeczowego akt.

Na wewnętrznej stronie drzwi szafy winien być wywieszony wykaz kategorii spraw.

Akta ostatecznie załatwione przechowywane są w referatach zasadniczo przez 2 lata, poczem przekazuje się je do archiwum Komisarjatu Rządu.

C. POSTĘPOWANIE ZE SPECJALNEMI KATEGORJAMI AKT.

§ 46.

Sprawy oznaczone jako pilne oraz depesze muszą być niezwłocznie załatwiane.

Dla odróżnienia używane są do spraw pilnych teczki koloru czerwonego.

§ 47.

Dla spraw tajnych prowadzi się dziennik podawczy tajny, sposobem dotychczas obowiązującym:

a) w wydziale bezpieczeństwa dla spraw, dotyczących jego zakresu działania,

b) w wydziale wojskowym dla spraw mobilizacyjnych,

c) w wydziale ogólnym dla spraw wszystkich pozostałych wydziałów oraz oddziału poborowego.

§ 48.

Po otrzymaniu i przejrzaniu wpływów tajnych (§ 14), Wicekomisarz Rządu zarządza zapisanie spraw, wymienionych w p. c. § 47 w dzienniku tajnym, a następnie doręczenie ich za pokwitowaniem właściwym naczelnikom wydziałów celem załatwienia, Naczelnicy wydziałów bezpieczeństwa i wojskowego postępują w analogiczny sposób odnośnie do spraw, wymienionych p. p. a) i b) § 47 z tem, że prowadzący dziennik tajny doręcza pisma za pokwitowaniem urzędnikom, wyznaczonym do ich załatwienia.

§ 49.

Załatwienie sprawy przedkłada referent osobiście do aprobaty i podpisu naczelnika wydziału.

Czystopisy pism tajnych wolno sporządzać tylko w ilości odpowiadającej ściśle liczbie odbiorców (rozdziałnikowi).

Po podpisaniu czystopisu przez Komisarza Rządu, względnie naczelnika wydziału, referent umieszcza na kopercie numer pisma, adres, znak tajności, wkłada pismo do koperty, odciska pieczęć lakową i przekazuje wysyłkę kierownikowi kancelarii. Bruljon z aktami zwraca referent, po odnotowaniu na nim daty wysyłki, prowadzącemu dziennik tajny. Akta tajne, wysyłane odręcznie, przedkłada referent prowadzącemu dziennik tajny przed zakopertowaniem w celu odnotowania załatwienia w dzienniku.

Pisma tajne wysyłane są do rąk własnych.

Akta tajne przechowuje oddzielnie pod zamknięciem prowadzący dziennik tajny; akta te mogą być wydane za potwierdzeniem odbioru, tylko referentowi, który sprawę załatwił. Pisma tajne wysyła się w podwójnych kopertach. Kiedownik kancelarii,

otrzymawszy pismo tajne zakopertowane, wkłada je do drugiej koperty, na której nie wolno odciskać pieczęci lakowej, ani stawiać znaków tajności, względnie poufności.

§ 50.

Z pismami poufnymi postępuje się jak z pismami zwykłymi.

Jedynie co do aprobaty, sporządzania czystopisów, kopertowania i wysyłki pism poufnych obowiązują zasady analogiczne do zasad odnoszących się do pism tajnych (§ 49).

§ 51.

Rozdziału okólników władz centralnych dokonyuje wydział ogólny na zasadach następujących:

a) każdy okólnik otrzymują w jednym egzemplarzu do wiadomości:

Komisarz Rządu,
Wicekomisarz Rządu,
Inspektor Wojewódzki,
Wydział Ogólny,
Wydział Administracyjny,
Wydział Bezpieczeństwa,

b) wydział, w którego kompetencji leży merytoryczne załatwienie treści okólnika, otrzymuje ten okólnik w 14 egzemplarzach do wykonania.

§ 52.

Kierownicy kancelaryj wydziałów: ogólnego, administracyjnego i bezpieczeństwa, po przyjęciu okólnika do wiadomości przez naczelnika wydziału i ew. innych wyznaczonych urzędników, wszywają okólnik do specjalnej teczki z napisem, „zbiór okólników władz centralnych za rok...”. Teczke tę, obejmującą wszelkie okólniki w porządku kolejnym, przechowuje kierownik kancelarii, prowadząc do niej skorowidz przedmiotowy. Z początkiem następnego roku, zbiór i skorowidz przekazywane są do podręcznej biblioteki wydziału.

§ 53.

Kierownik kancelarii tego wydziału, który otrzymał okólnik do wykonania, rozdziela egzemplarze w następujący sposób:

a) jeden egzemplarz zatrzymuje u siebie, celem dokonania czynności, przewidzianych w § 52;

b) drugi egzemplarz otrzymuje referent sprawy do swego podręcznego zbioru okólników;

c) pozostałe egzemplarze przydzielone są właściwemu urzędnikowi do normalnego załatwienia.

§ 54.

Każdy okólnik, skierowywany do Starostwa, musi być wysłany w trzech egzemplarzach.

§ 55.

Okólniki własne, t. j. okólniki wydane przez Komisarza Rządu, otrzymują w ciągu roku numer kolejny, nadawany przez wydział ogólny, który w tym celu zapisuje do wykazu okólników własnych (wzór Nr. 16) każdą wysyłkę oznaczoną jako okólnik, zapatrując ją w numer, odpowiadający kolejnemu numerowi wykazu.

Wszyscy kierownicy kancelaryj wydziałów otrzymują jeden egzemplarz okólnika do „zbioru okólników własnych za rok...”. Z egzemplarzami tymi postępuje kierownik kancelarii w sposób analogiczny jak z okólnikami władz centralnych.

§ 56.

Podziału dzienników urzędowych (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Dziennik Urzędowy M. S. Wewn., Dziennik Wojewódzki i t. d.) dokonyuje kancelaria ogólna według ustalonego rozdzielnika, przesyłając egzemplarze poszczególnym wydziałom z codziennym wpływem.

§ 57.

Dzienniki urzędowe podawane są drogą obiegu do wiadomości wszystkich urzędników wydziału.

W tym celu kierownik kancelarii przyczepia do jednego z egzemplarzy dziennika arkusz, na którym naczelnik wydziału i kolejno wszyscy urzędnicy referujący umieszczają swój podpis i datę przeczytania.

Urzędnikom nieobecnym kierownik kancelarii podaje dziennik do wiadomości po ich powrocie.

Jeden egzemplarz każdego dziennika przechowuje kierownik kancelarii w bibliotece. O przydziale pozostałych egzemplarzy decyduje naczelnik wydziału.

III. Przepisy referendarskie

1. ORGANIZACJA.

§ 58.

Czynności referendarskie obejmują załatwianie spraw pod względem rzeczowym.

Do spełniania czynności tych powołani są referenci, którym w miarę potrzeby są przydzielane siły pomocnicze.

Podział czynności referentów oraz ich zakres odpowiedzialności ustalone są w statucie organizacyjnym.

W razie przydzielenia referentowi sił pomocniczych naczelnik wydziału ustala szczegółowy podział pracy w referacie.

§ 59.

Obowiązkiem każdego referenta (pomocnika) jest należyte i celowe zorganizowanie sobie pracy

oraz odpowiednie wykorzystanie szaf, biurków i stołów.

Wszystkie akta, oprócz akt załatwionych i złożonych czy to do składnicy, czy do terminatki, winny się znajdować na biurku referenta w jednej z dwu następujących teczek:

- a) „akta do załatwienia”,
- b) „akta załatwione”.

Na każdej z tych teczek, poza właściwą jej nazwą należy wypisać znak referatu oraz nazwisko urzędnika i jego stanowisko służbowe.

W teczce „akta do załatwienia” urzędnik przechowuje wszystkie otrzymane do załatwienia sprawy.

Przechowywanie akt niezakończonych poza tą teczką jest bezwzględnie wzbronione.

Dla spraw pilnych znajdować się winna w teczce podteczka koloru czerwonego.

Teczka „akta załatwione” posiadać będzie podteczki dla:

- a) akt załatwionych, do podpisywania których referent (pomocnik) jest upoważniony,
- b) akt załatwionych, wymagających aprobaty, względnie podpisu przełożonego,
- c) akt pilnych (podteczka koloru czerwonego).

Dla spraw tajnych referent posiada oddzielną teczkę, przechowywaną pod zamknięciem w biurku.

Poza temi teczkami urzędnik winien mieć pod ręką teczkę z odpowiednią ilością szematów, druków i papieru.

2. ZAŁATWIANIE SPRAW.

§ 60.

Załatwiając sprawę, kierować się należy następującymi zasadami:

A) Załatwienie sprawy winno ująć ją odrazu w sposób rzeczowy i celowy, przyczem winno objąć jej całokształt tak, aby uniknąć potrzeby późniejszych wyjaśnień, względnie uzupełnień.

B) Należy dążyć do najszybszego ostatecznego załatwienia sprawy unikając wszelkiej zbędnej pośredniej korespondencji, która odwleka ostateczne załatwienie.

O ile zachodzi konieczność korespondencji pośredniej, to należy ją przeprowadzić jednorazowo i równocześnie z wszystkimi temi urzędami, z którymi w danej sprawie osiągnięcie porozumienia jest konieczne.

Zbędne jest zasięganie opinii o osobach znanych Komisarzowi Rządu, Wicekomisarzowi Rządu i naczelnikom wydziałów lub zajmujących wybitne stanowiska państwowe i społeczne.

Okoliczność tę należy uwidocznic na akcie w formie adnotacji.

C) Treść załatwienia winna być zwięzłą, jasną i przystępną dla adresata i nie powinna zawierać zbędnych zwrotów, obcych wyrazów i powtarzań.

Odpowiedzi i decyzje władzy, skierowane do stron winny być jasne i zwięzłe, używać należy języka właściwego mowie potocznej i podawać istotną przyczynę załatwienia sprawy. Powoływanie się na artykuły ustawy winno być sprowadzone do koniecznego minimum oświetlenia sprawy z punktu widzenia prawnego.

Wydając zarządzenie do organów podwładnych, należy żądać sprawozdań o wykonaniu jedynie w tych wypadkach, gdy charakter sprawy tego koniecznie wymaga, a w szczególności wtedy, kiedy jest naprawdę niezbędną pozytywna wiadomość o tem, w jaki sposób zarządzenie wykonano.

W sprawozdaniach do władzy przełożonej należy ograniczać się do treściwego przedstawienia istoty sprawy i postawienia konkretnego wniosku. Uzasadnienie wniosku jest niezbędnem jeżeli motywy nie wypływają wyraźnie z aktu sprawy.

D) Urzędnik winien przestrzegać ustalonego w statucie organizacyjnym podziału czynności.

Nie wyklucza to jednak prawa Naczelnika Wydziału przydzielenia referentowi do załatwienia spraw, należących według podziału czynności do innego referatu.

W takim jednak wypadku referent załatwia sprawę pod odpowiednim numerem właściwego referatu, a akta sprawy załatwionej przekazuje do składnicy właściwego referatu.

Wyznaczone terminy winny być ściśle przestrze-

gane. Jeżeli załatwienie sprawy w wyznaczonym terminie nie jest możliwe, należy przed upływem terminu zwrócić się do odnośnej władzy o przedłużenie go.

Sprawy pilne są załatwiane natychmiast, przed sprawami innemi. Jako pilne uważać należy również wszystkie sprawy konsularne.

F) Załatwianie merytoryczne winno być oparte na poszczególnych przepisach prawnych, materialnych i formalnych oraz instrukcjach wewnętrznych.

Przy załatwianiu spraw referent ponadto winien przestrzegać ustawy o opłatach stemplowych oraz przepisów na jej podstawie wydanych.

§ 61.

Urzednicy referujący obowiązani są do prowadzenia:

a) wykazu perorycznych sprawozdań (wzór Nr. 17), które z zakresu danego działu winny być przedkładane władzom przełożonym i innym.

b) podręcznego zbioru okólników i obowiązujących przepisów prawnych, dotyczących ich zakresu czynności.

3. ZEWNĘTRZNE FORMY PISEMNYCH ZAŁATWIEŃ.

§ 62.

Załatwienie może być albo odręczne, albo referatowe (bruljonowe), a w obu wypadkach, albo ostateczne, albo tymczasowe.

Załatwienie odręczne sprawy wychodzi nazewnątrz w formie, jaką mu nadał własnoręcznie referent, załatwienie zaś referatowe wymaga przepisania na maszynie.

§ 63.

Jeśli tylko jest odpowiednie miejsce na akcie, który wpłynął do Komisarjatu Rządu należy na nim pisać załatwienie odręczne oraz referatowe przez co unika się zbędnego powiększenia objętości akt.

§ 64.

Załatwienie referatowe winno pod względem formalnym zawierać:

- 1) nazwę urzędu — z lewej strony u góry;
- 2) numer sprawy;
- 3) przytoczenie numeru i daty pisma, na które się odpowiada w formie „Na Nr. .... z dnia....”
- 4) krótkie ujęcie przedmiotu sprawy bez dodatków: „w sprawie” lub „przedmiot” np. „Kałuski Jan — broń”, „Kremer Adam wiza pobytowa”; figurującego na akcie przedmiotu sprawy nie należy zmieniać bez poważnego powodu; na pismach kierowanych wprost do osób interesowanych, nie podaje się przedmiotu sprawy.
- 5) miejscowość i datę pisma z prawej strony u góry,
- 6) termin wyznaczony na odpowiedź — w ostatnim wierszu pod treścią; normalnie należy termin określać ścisłą datą nie czasokresem;
- 7) ilość załączników do pism — pod treścią z lewej strony;
- 8) podpis referenta i datę załatwienia — u dołu z lewej strony;
- 9) podpis zatwierdzającego i datę zatwierdzenia projektu oraz nazwisko i charakter służbowy podpisującego — u dołu z prawej strony;
- 10) wskazówki dla kancelarii co do postępowania z aktami — u dołu z lewej strony, w obramowaniu.

Poszczególne pisma, składające się na załatwienie sprawy, oznacza referent w bruljonie skrótem „wys” (znaczy wysyłka) z dodaniem porządkowej liczby rzymskiej np.: wys. I, wys. II i t. p.

Załatwienie powinno być pisane przez dwie trzecie stronicy, pozostała jedna trzecia przeznaczona jest na poprawki i uzupełnienia.

§ 65.

Odręczna forma załatwień winna być w Komisarjacie Rządu jaknajszerzej stosowana.

Na pismach odręcznych należy umieścić.

1) pieczęć nagłówkową (wzór Nr. 18) — z lewej strony u góry; o ile załatwienie umieszczone jest na akcie, który wpłynął do Komisarjatu Rządu — pieczęć wpływu zastępuje pieczęć nagłówkową (§ 10).

2) przedmiot sprawy (§ 64 p. 4) — za wyjątkiem załatwień, umieszczonych na aktach, które wpłynęły do Komisarjatu Rządu, o ile podany jest tam przedmiot sprawy;

3) skrót „odr” (znaczy odręcznie) — pośrodku u góry;

4) miejscowość i datę pisma — w prawym rogu u góry;

5) termin, wyznaczony na odpowiedź (§ 64, poz. 6);

6) ilość załączników do pisma (§ 64, p. 7).

Poniżej podpisu ręcznego należy odcisnąć pieczętkę z nazwiskiem podpisującego i jego stanowiskiem służbowym.

§ 66.

Załatwianie jest ostateczne jeżeli zakańcza całkowicie sprawę. Pisma, które zawierają jedynie korespondencję przedwstępną, a sprawy samej nie kończą załatwiane są nieostatecznie.

Każde pismo niezadowolone ostatecznie zakreślać musi termin, w jakim wymaga się jego załatwienia.

Wyznaczać należy terminy realne, t. j. takie, w jakich załatwienie sprawy będzie w danych wa-

runkach dla urzędu otrzymującego polecenie, wykonalne.

W sprawach, w których oczekuje się odpowiedzi od większej ilości urzędów, referent zakłada arkusz odbiorczy.

W treści pisma do władzy przełożonej nie wymienia się terminu, w pismach do władzy równorzędnej — zaznacza się u dołu pisma z lewej strony „termin . . . . . zanotowano”.

4. UPROSZCZENIE PRACY.

§ 67.

Pod względem technicznym praca referenta winna być jaknajbardziej uproszczona.

Należy dążyć do tego, ażeby sprawa, podlegająca załatwieniu, tylko raz przechodziła przez ręce urzędnika, uprawnionego do podpisania załatwienia. Wyjątki od tej zasady, t. j. wypadki, w których sprawy byłyby przedkładane oddzielnie do aprobaty i do podpisu, należy sprowadzić tylko do spraw ważnych natury zasadniczej i ogólnej.

W większości wypadków, a zwłaszcza w sprawach typowych należy posługiwać się szematami, które, o ile możliwości, służyć winny jako czystopisy. Na akcie sposób załatwienia należy uwidocznić odpowiednią adnotacją ew. przy pomocy pieczętki.

W uzupełnieniu niniejszego punktu wydane zostaną wzory (szematy) dla załatwienia poszczególnych spraw typowych oraz pouczenia co do sposobu ich stosowania.

Przy referatowem załatwieniu spraw drobniejszych należy się posługiwać chemicznym ołówkiem i kalką. Odbita przez kalkę kopia służy w tym wypadku jako referat, oryginał jako czystopis.

Załatwienia winny być pisane wyraźnie.

Sporządzenie dla akt kopii wydawanych świadectw urzędowych, mających ustalone wzory, jest z reguły zbędne. Referent wypełnia odnośny formularz jako czystopis, odnotowując czynność tę na akcie.

IV. Informowanie stron

§ 68.

Ogólnych informacji, prócz wyjaśnień, dotyczących stanu i sposobu merytorycznego załatwienia sprawy, udziela kancelarja ogólna i kancelarja wydziałowa.

Informacji o stanie spraw udzielają stronom referenci z zachowaniem przepisów art. 14 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem.

Godziny przyjęć dla interesantów ustala Komisarz Rządu; kierownicy kancelaryj ogólnej i wydziałowych udzielają informacji w godzinach urzędowych bez ograniczenia.

Zachowanie się urzędnika wobec interesanta winno być stanowczo taktowne, uprzejme i wyrozumiałe.

§ 69.

Dla ułatwienia orientacji interesantów należy przestrzegać następujących przepisów porządkowych:

a) przy wejściu do urzędu winna być wywieszona

na tablica orientacyjna, wskazująca rozkład wydziałów, kategorie spraw, załatwianych w poszczególnych wydziałach, godziny przyjęć, oraz adresy biur Komisarjatu Rządu, znajdujących się w innych budynkach;

b) analogiczna tablica orientacyjna winna być wywieszona przy wejściu do każdego wydziału, wskazując rozkład i numery pokoi, kategorie spraw, załatwianych w poszczególnych pokojach oraz godziny przyjęć;

c) w miejscach widocznych i dostępnych winny być ponadto rozplakutowane konieczne pouczenie dla ludności (np. o sposobie składania podań, o załącznikach, opłatach stemplowych i t. p.);

d) na drzwiach wejściowych do każdego pokoju winny być oznaczone: numer pokoju, nazwiska referentów, kategorie spraw, załatwianych w tym pokoju; o ile załatwienie interesantów następuje przy okienkach — odpowiednie napisy należy umieścić nad okienkiem, względnie z prawej strony okienka;

e) na biurku każdego urzędnika ma być ustawiona tabliczka, zwrócona w stronę interesanta, na której winno być uwidocznione: nazwisko urzędnika, je-

go tytuł służbowy, oraz kategorie załatwianych przezeń spraw; tabliczka jest zbędna, o ile w danym pokoju załatwia się interesantów przy okienkach względnie, gdy w pokoju nie urzęduje więcej jak jeden referent;

f) zarządzenia i komunikaty, przeznaczone do publicznego ogłoszenia, wywiesza się na tablicy, umieszczonej na widocznym miejscu u wejścia do Komisarjatu Rządu; gdy ogłoszenia te tracą aktualność, powinny być zdjęte.

V. Kontrola

1. KONTROLA FAKTYCZNA.

§ 70.

Formalna kontrola urzędowania powinna ustępować kontroli faktycznej.

Naczelnik Wydziału w stosunku do wszystkich urzędników, a kierownik oddziału w stosunku do przydzielonych mu referentów obowiązany jest przeprowadzać stałą kontrolę nie tylko przy okazji aprobowania i podpisywania akt, lecz również na miejscu u urzędnika.

2. WYKAZY CZYNNOŚCI I ZALEGŁOŚCI.

§ 71.

Głównym celem wykazów czynności i zaległości jest cyfrowe zobrazowanie prac wydziału w okresie sprawozdawczym.

Wykazy te są tylko materiałem orientacyjnym co do stopnia zatrudnienia i obciążenia poszczególnych referentów i mogą być pomocne przy wykonywaniu stałej faktycznej kontroli ze strony przełożonych (§ 70).

§ 72.

Ponieważ dążeniem każdego urzędnika powinno być załatwienie ostateczne sprawy, nie zaś mechaniczne załatwianie przydzielonych akt w formie przedwstępnej korespondencji (§ 60 p. B) — jako „zaległość” w urzędzie należy traktować nie tylko akta, które w dniu obliczania leżą zupełnie niezadowolone (bez biegu) lecz również akta, znajdujące się w toku załatwienia (w terminie).

W ostatnim dniu każdego miesiąca referent sporządza wykaz spraw niezadowolonych w referacie (wzór Nr. 19).

O ile referent ma przydzielonych pomocników, posiadających stały przydział spraw — każdy z pomocników sporządza dla przeprowadzonego przez siebie działu wykaz spraw niezadowolonych; poszczególne wykazy pomocników referent łączy w jeden wykaz dla całego referatu.

Dane, potrzebne do wykazu, referent (pomocnik) otrzymuje przez obliczenie w ostatnim dniu miesiąca:

a) ilości spraw, będących w toku załatwienia, a więc wszystkich spraw, znajdujących się w terminach;

b) ilości spraw niezadowolonych (bez biegu) a więc wszystkich spraw, znajdujących się w teczce „do załatwienia” (§ 59) — uwzględniając podział na miesiące.

Następnego dnia po sporządzeniu — wykaz musi być oddany przez referenta kierownikowi kancelarii wydziałowej.

§ 74.

Kierownik kancelarii sporządza wykaz czynności i zaległości (wzór Nr. 20) dla całego wydziału.

Poszczególne rubryki wykazu należy wypełniać w następujący sposób:

a) w rubr. 1 — podać znak referenta, opierając się na tymczasowym statucie organizacyjnym; poszczególna pozycja wykazu czynności i zaległości przeznaczona jest tylko dla jednego referenta, a więc nie można wykazywać łącznie paru referatów chociażby nawet znajdowały się one w rękach jednego referenta;

b) w rubr. 2 — nazwisko referenta; nazwisk pomocników referenta umieszczać nie należy;

c) w rubr. 3 — stopień służbowy referenta;

d) w rubr. 4 — cyfrę podaną w rubr. 10 wykazu czynności i zaległości z poprzedniego miesiąca;

e) w rubr. 5 — ilość pism i zwrotek (pokwitowań z odbioru wezwań), skierowanych do danego referatu w okresie sprawozdawczym (§§ 29 i 33);

f) w rubr. 6 — sumę cyfr, podanych w rubr. 4 i 5.

g) w rubr. 7 — różnicę cyfr, podanych w rubr. 6 i 10;

h) w rubr. 8 — cyfrę, podaną przez referenta w wykazie spraw niezadowolonych;

i) w rubr. 9 — dtto;

j) w rubr. 10 — sumę cyfr, podanych w rubr. 8 i 9.

Wypełnianie rubryk na odwrocie wykazu czynności i zaległości musi być ściśle przestrzegane.

§ 75.

Wykazy czynności i zaległości muszą być przesyłane do wydziału ogólnego najpóźniej do dnia 5-go każdego miesiąca.

Odpisy wykazów czynności i zaległości wraz z dołączonymi wykazami referentów przechowuje u siebie kierownik kancelarii.

§ 76.

Naczelnik Wydziału winien przeprowadzać dokładną analizę każdego wykazu czynności i zaległości, wykorzystując znajdujący się tam materiał do kontroli poszczególnych referatów i do pracy w kierunku ich usprawnienia.

Poza tem obowiązkiem Naczelnika Wydziału, względnie jego zastępcy jest sprawdzanie raz na miesiąc przynajmniej dwóch wykazów spraw niezadowolonych, sporządzanych przez referentów. Sprawdzanie to winno być dokonane w ostatnim dniu miesiąca, w referacie przyczem należy brać pod uwagę nie tylko zgodność wykazu ze stanem faktycznym, lecz i stronę merytoryczną, a więc przyczyny zalegania poszczególnych spraw (§ 70).

VI. Postanowienia końcowe

§ 77.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia jej w Warszawskim Dzienniku Wojewódz-

kim dla obszaru m. st. Warszawy i z dniem tym tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy biurowe.

KOMISARJAT RZĄDU
m. st. Warszawy

Wzór Nr. 1

PIECZĘĆ WPŁYWU

Wzór Nr. 2

POTWIERDZENIE ODBIORU PODANIA

Dnia _____ 193__ przyjęto od _____

podanie w sprawie _____

opłacone stemplem na kwotę zł. _____ gr. _____

Opłata stemplowa 20 gr. uiszczona.

Kierownik kancelarii
Ogólnej — Wydziału _____

(podpis)

Otrzymano dnia _____

Załączników _____

Nr. _____

EWIDENCJA PISM WŁADZ PRZEŁOŻONYCH

Wzór Nr. 3

Data otrzymania	Nr pisma	Data pisma	Przydział
			VI
			V

KSIĄŻKA WYSYŁEK

Wzór Nr. 4

Data	Nr. pisma	Adres	Pokwitowanie	Data	Nr. pisma	Adres	Pokwitowanie

Wzór Nr. 5

KOMISARJAT RZĄDU
m. st. Warszawy
Nr. Og. IV

Warszawa, dn. _____ 193__

W sprawie _____ Do _____
w _____

Zawiadamiam, że pismo Nr. _____ z dn. _____
w powyższej sprawie zostało mylnie skierowane do Komisarjatu
Rządu, wobec czego przesyłam je jednocześnie do _____
jako do władzy kompetentnej, gdzie należy skierowywać dalszą związaną z tą sprawą,
korespondencją.

**Aby uniknąć na przyszłość niepotrzebnej
zwłoki w załatwianiu pism, nadsyłanych do
władz administracji ogólnej na terenie m. st.
Warszawy, uprzejmie proszę o ścisłe prze-
strzeganie zakresu ich kompetencji.**

Za Komisarza Rządu

PIECZĘĆ DEPOZYTOWA

Wzór Nr. 6

WYDZIAŁ _____

Depozyt Nr. _____

Przyjęto dnia _____

Ilość _____

Rodzaj _____

KSIĄŻKA DEPOZYTÓW

Wzór Nr. 7

Nr. porządkowy depozytu	Nr. sprawy	Data przyjęcia	Urząd względnie nazwisko, imię i adres składającego	Ilość sztuk waga i t. p.	Opis (rodzaj, stan)	Wydano względnie odesłano		Potwierdzenie odbioru
						Dnia	Do Nr. aktu	

Wzór Nr. 11

TERMINARZ

DZIEŃ	MIESIĄC
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	

KOMISARJAT RZĄDU

m. st. Warszawy

Nr. _____

Warszawa, dn. _____ 193 r.

Przedmiot _____

Do _____

w _____

Proszę o przyspieszenie załatwienia pisma
z dnia _____ 193 r. Nr. _____
w powyższej sprawie.

Za Komisarza Rządu

Wzór Nr. 15

kolor biały

WYKAZ PERJODYCZNYCH SPRAWOZDAŃ

Wzór Nr. 17

L. p.	Termin przedłożenia	Komu należy przedłożyć	Rodzaj sprawozdania

KARTA ZASTĘPCZA

Wzór Nr. 12

Nr. _____ z dnia _____
Przedmiot _____
Skierowano do _____
Z terminem _____
Przynaglono dnia _____ z terminem _____
Przynaglono dnia _____ z terminem _____

Wzór Nr. 13

kolor żółty

KOMISARJAT RZĄDU Warszawa, dn. _____ 193 r.
m. st. Warszawy
Nr. _____
Przedmiot _____

PRZYNAGLENIE

Do

Pana _____ w/m

Wykonania polecenia mego z dnia _____
193 r. Nr. _____ w powyższej sprawie oczekuje do dnia _____

Za Komisarza Rządu

Wzór Nr. 14

kolor różowy

KOMISARJAT RZĄDU Warszawa, dn. _____ 193 r.
m. st. Warszawy
Nr. _____
Przedmiot _____

Do

Pana _____ w/m

- 1) Wykonania polecenia mego z dn. _____ 193 r. Nr. _____ w powyższej sprawie.
- 2) zbadania i usprawiedliwienia przyczyny zwłoki względnie podania nazwiska urzędnika, który ponosi winę niedotrzymania terminu — oczekuję w nieprzekraczalnym terminie do dn. _____

Za Komisarza Rządu

WYKAZ OKÓLNIKÓW WŁASNYCH

Wzór Nr. 16

Nr. kolejny okólnika	Nr. rejestracyjny Wydziału	Data	PRZEDMIOT	Uwagi

PIECZĘĆ NAGŁÓWKOWA

Wzór Nr. 18

KOMISARJAT RZĄDU

m. st. Warszawy

Nr. _____

Na Nr. _____ z dn. _____ 193 r.
W sprawie _____

KOMISARJAT RZĄDU

m. st. Warszawy

Wykaz czynności i zaległości

Wydział — Oddz. — Starostwo

za miesiąc

193____ roku.

[illegible]

a) Wykaz przydzielonych urzędników ze ścisłym wyszczególnieniem wykonanych czynności, załączyłem do wykazu za miesiąc _____

b) Wpłynęło do Kasy _____
zł. _____ gr.

c) Wpłynęło korespondencji _____

d) Wysłano korespondencji _____

e) Ilość dni pracy biurowej _____

delegacje, komisje i t. p. _____

f) Ogólna suma dni pracy wszystkich urzędników w bieżącym miesiącu: _____

Opuszczono dni: _____

urlopy _____

choroba _____

nieusprawiedliw. _____

Razem: _____

Przeciętne obciąż. dziennie _____

Przeciętne obciąż. dzienne jednego urzędnika _____

Podpis: _____

OGŁOSZENIA: Administracja przyjmuje ogłoszenia do „Warszawskiego Dziennika Wojewódzkiego dla obszaru m. st. Warszawy” Instytucji Społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do Władz rządowych i samorządowych.

Cena ogłoszeń: a) Instytucji państwowych i komunalnych 30 groszy za wiersz mm lub jego miejsca. b) Instytucji i osób prywatnych 1 zł. 50 groszy za wiersz mm lub jego miejsca pierwszy raz, za każdy następny 25 proc. ustępstwa; c) Trzykrotne ogłoszenie o zgubieniu dowodu osobistego 3 zł.; d) Trzykrotne ogłoszenie (do trzech wierszy) o zgubieniu wszelkich innych dokumentów, oraz paszportu zagranicznego—4 zł. Ogłoszenia o zarejestrowaniu stowarzyszenia lub związku—5 zł. Szerokość wiersza 6 cm.

Prenumerata: kwartalnie 4 zł. 50 gr. Cena niniejszego egzemplarza 1,50 zł.

Adres Redakcji i Administracji: Senatorska 12 (Pałac Blanca) parter—pokój 31. Telefon 696-87.

Tłoczono z polecenia Komisarza Rządu m. st. Warszawy w Drukarni Wzorowej—Warszawa, Długa 20. Tel. 416-60.

